

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่
สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
เลขรับ..... 8325
วันที่..... 2 ส.ค. 2557
เวลา..... 15.24 น.

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๕๓๑๗

สำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

ธันวาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ จำนวน ๒ ฉบับ

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้ จำนวน ๒ ฉบับ

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ.
และร่างพระราชบัญญัติการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการที่แต่งตั้งตามประกาศและคำสั่งของคณะรักษา
ความสงบแห่งชาติบางฉบับ พ.ศ. จำนวน ๒ ฉบับ ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้จำนวน ๒ ฉบับ พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล
และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาเป็นเรื่องด่วนต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

พลเอก

(ประยุทธ์ จันทร์โอชา)
นายกรัฐมนตรี

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่... ๓๓๖/๒๕๓๑๗ วันที่... ๒ ส.ค. ๕๗
เวลา... ๑๕.๓๓ น.ส่ง พ.ร.บ.
ดำเนินการประชุม

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
รับที่... ๓๔ / ๒๕๕๗
วันที่... ๒ / ส.ค. / ๕๗
เวลา... ๑๕.๓๘ น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๗ (อภิสภา)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

ดำเนินการประชุม

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติหอพัก
พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยหอพัก

เหตุผล

โดยที่กฎหมายว่าด้วยหอพักได้ใช้บังคับมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๗ สาระสำคัญ และรายละเอียดเกี่ยวกับการประกอบกิจการหอพักไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน สมควร กำหนดแนวทางและวิธีการในการกำกับดูแลการประกอบกิจการหอพักให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างการศึกษากับแผนปฏิบัติการ กำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้โอนอำนาจในการกำกับดูแลการประกอบกิจการหอพักให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
หอพัก
พ.ศ.

.....
.....
.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยหอพัก

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๐๗

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“หอพัก” หมายความว่า สถานที่ที่รับผู้พักตามพระราชบัญญัตินี้เข้าพักอาศัย โดยมีการเรียกเก็บค่าเช่า

“ผู้พัก” หมายความว่า ผู้ซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาศึกษาในสถานศึกษาในระดับไม่สูงกว่าปริญญาตรีและมีอายุไม่เกินยี่สิบห้าปี

“หอพักสถานศึกษา” หมายความว่า หอพักที่ผู้ประกอบการหอพักเป็นสถานศึกษา

“หอพักเอกชน” หมายความว่า หอพักที่ผู้ประกอบการหอพักเป็นบุคคลทั่วไปซึ่งไม่ใช่สถานศึกษา

“สถานศึกษา” หมายความว่า โรงเรียน วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาในระบบตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ โดยจะเป็นของรัฐหรือของเอกชนก็ได้

“ผู้ประกอบการหอพัก” หมายความว่า ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการหอพักตามพระราชบัญญัตินี้

(โปรดพลิก)

“ผู้จัดการหอพัก” หมายความว่า ผู้มีหน้าที่ควบคุมดูแลหอพักสถานศึกษาหรือหอพักเอกชนตามพระราชบัญญัตินี้

“เงินประกัน” หมายความว่า เงินที่ผู้พักวางไว้กับผู้ประกอบกิจการหอพักเพื่อประกันความเสียหายที่ผู้พักก่อให้เกิดขึ้นแก่ทรัพย์สินที่ผู้ประกอบกิจการหอพักจัดไว้ให้ผู้พักใช้สอย

“กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด” หมายความว่า กฎหมายว่าด้วยยาเสพติดให้โทษ กฎหมายว่าด้วยวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท กฎหมายว่าด้วยการป้องกันการใช้สารระเหย และกฎหมายว่าด้วยมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ทั้งนี้ ไม่หมายความรวมถึงองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ

“นายทะเบียน” หมายความว่า

(๑) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล

(๒) นายกององค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

(๓) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๔) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๕) ผู้บริหารท้องถิ่นหรือหัวหน้าคณะผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งสำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียม กับออกประกาศกำหนดแบบบัตรประจำตัวนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
บททั่วไป

มาตรา ๖ บุคคลใดจัดสถานที่เพื่อรับผู้พักเข้าพักอาศัยโดยเรียกเก็บค่าเช่าให้ถือว่าบุคคลนั้นประกอบกิจการหอพัก

มาตรา ๗ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่หอพักของกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่ใช่สถานศึกษา

มาตรา ๘ หอพักมี ๒ ประเภท ได้แก่

- (๑) หอพักชาย
- (๒) หอพักหญิง

มาตรา ๙ การรับผู้พัก ผู้ประกอบกิจการหอพักต้องทำสัญญาเช่าเป็นหนังสือระหว่างผู้ประกอบกิจการหอพักและผู้พักตามแบบที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้ประกอบกิจการหอพักและผู้พัก
- (๒) วันที่ทำสัญญา
- (๓) ระยะเวลาการเข้าพักซึ่งต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งภาคการศึกษาหรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการประกาศกำหนด
- (๔) ความยินยอมของผู้ปกครองในกรณีและผู้พักเป็นผู้เยาว์
- (๕) รายการอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๐ ผู้ประกอบกิจการหอพักอาจเรียกเก็บเงินค่าเช่าล่วงหน้าได้ไม่เกินอัตราค่าเช่าสามเดือน โดยให้นำเงินค่าเช่าล่วงหน้านดังกล่าวชำระเป็นค่าเช่าสามเดือนสุดท้ายของสัญญาเช่า ในกรณีที่ผู้พักขอเลิกสัญญาก่อนครบกำหนดเวลาตามสัญญาเช่า ผู้พักจะขอเงินค่าเช่าล่วงหน้าคืนจากผู้ประกอบกิจการหอพักมิได้

มาตรา ๑๑ ผู้ประกอบกิจการหอพักอาจเรียกเก็บเงินประกันได้ไม่เกินอัตราค่าเช่าหนึ่งเดือน

ผู้ประกอบกิจการหอพักต้องคืนเงินประกันให้แก่ผู้พักในวันที่สัญญาเช่าสิ้นสุดลง ทั้งนี้ ตามจำนวนที่เหลืออยู่หลังจากหักเป็นค่าเสียหายที่ผู้พักก่อให้เกิดขึ้นแก่ทรัพย์สินที่ผู้ประกอบกิจการหอพักจัดไว้ให้ผู้พักใช้สอย

มาตรา ๑๒ บทบัญญัติในมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ ไม่ใช้บังคับแก่หอพักของโรงเรียนประจำ

มาตรา ๑๓ บรรดาค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และรายได้อื่น ๆ เกี่ยวกับการประกอบกิจการหอพักตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่หอพักนั้นตั้งอยู่

หมวด ๒
คณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก

มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้ง จำนวนสี่คน เป็นกรรมการ

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้ผู้อำนวยการแต่งตั้งข้าราชการในสำนักงานไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้แต่งตั้งจากผู้แทนภาคเอกชนซึ่งมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับกิจการด้านเด็กและเยาวชนจำนวนสามคน และผู้แทนสมาคมผู้ประกอบการหอพักจำนวนหนึ่งคน

มาตรา ๑๕ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน มาตรการ และการจัดระเบียบหอพัก
- (๒) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในการให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีแก่หอพักที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณตามพระราชบัญญัตินี้
- (๓) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกาศเกียรติคุณหอพัก และการให้การสนับสนุนแก่หอพักที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณ รวมทั้งการออกกฎกระทรวงอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๔) ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับหอพักตามพระราชบัญญัตินี้
- (๕) ติดตาม ประเมินผล และตรวจสอบประสิทธิภาพในการบังคับใช้ และเสนอแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้
- (๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๑๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ประธานกรรมการให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย
หรือหย่อนความสามารถ
- (๔) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- (๕) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๖) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๗) พ้นจากการเป็นผู้แทนของสมาคมผู้ประกอบการหอพัก ในกรณีที่ได้รับ
แต่งตั้งให้เป็นกรรมการในฐานนั้น

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ
ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งผู้อื่นดำรงตำแหน่งแทน และให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง
อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๑๙ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่า
กึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจ
ปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและ
รองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือก
กรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง
ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง
เป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๒๐ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา
หรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

การประชุมคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา ๑๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๑ ให้สำนักงานรับผิดชอบงานธุรการ งานประชุม การศึกษาข้อมูล และ
กิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

หมวด ๓
การประกอบกิจการหอพัก

ส่วนที่ ๑
หอพักสถานศึกษา

มาตรา ๒๒ สถานศึกษาใดประสงค์จะประกอบกิจการหอพัก ต้องได้รับใบอนุญาต
จากนายทะเบียน

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๓ หอพักสถานศึกษาที่จะได้รับใบอนุญาตต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์
ที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (๑) ชื่อและประเภทของหอพัก
- (๒) สถานที่ตั้ง สิ่งแวดล้อม และสุขลักษณะของหอพัก
- (๓) ห้องนอน ห้องน้ำ และห้องส้วม
- (๔) สถานที่สำหรับรับประทานอาหารหรือต้อนรับผู้เยี่ยมเยือน และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นสำหรับผู้พัก

(๕) ระบบสาธารณสุขโรคและระบบการรักษาความปลอดภัย

ในกรณีที่กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารหรือกฎหมายอื่นใดได้กำหนดหลักเกณฑ์
ตามวรรคหนึ่งไว้แล้ว กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะไม่กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวก็ได้

ในกรณีที่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง หลักเกณฑ์ดังกล่าวจะต้องมี
มาตรฐานไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารหรือกฎหมายอื่น
ที่เกี่ยวข้อง

มาตรา ๒๔ หอพักสถานศึกษา ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการ
การประกอบกิจการหอพักตามพระราชบัญญัตินี้ และอาจได้รับสิทธิประโยชน์และการสนับสนุน
ตามมาตรา ๓๖ ด้วย

มาตรา ๒๕ เพื่อประโยชน์ในด้านการศึกษา การท่องเที่ยว หรือการกีฬา หอพัก
สถานศึกษาอาจรับบุคคลทั่วไปเข้าพักเป็นการชั่วคราวได้ในระหว่างปิดภาคการศึกษาที่ไม่มีผู้พัก

มาตรา ๒๖ การโอนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักสถานศึกษา ต้องได้รับ
อนุญาตจากนายทะเบียน และต้องโอนให้แก่สถานศึกษาด้วยกันเท่านั้น

ผู้รับโอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งต้องรับโอนทั้งสิทธิและหน้าที่ที่ผู้ประกอบกิจการ
หอพักเดิมมีต่อผู้พัก

การขอโอนใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๗ ใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักสถานศึกษาสิ้นสุดผลเมื่อผู้ประกอบกิจการหอพักถูกเพิกถอนใบอนุญาตให้จัดตั้งสถานศึกษาหรือเลิกกิจการ แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการหอพักตามวรรคหนึ่งประสงค์จะประกอบกิจการหอพักต่อไป ให้ดำเนินการยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นหอพักเอกชน และเมื่อได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้วให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตจากนายทะเบียน

ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการหอพักตามวรรคหนึ่งไม่ประสงค์จะประกอบกิจการหอพักต่อไป หรือได้รับคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตจากนายทะเบียน ให้ผู้ชำระบัญชีของสถานศึกษาคืนเงินค่าเช่าล่วงหน้าหรือเงินประกันให้แก่ผู้พักตามจำนวนที่เหลืออยู่หลังจากหักเป็นค่าเช่าหรือค่าเสียหาย แล้วแต่กรณี

ส่วนที่ ๒

หอพักเอกชน

มาตรา ๒๘ ผู้ใดประสงค์จะประกอบกิจการหอพักเอกชน ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๙ หอพักเอกชนที่จะได้รับใบอนุญาตต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- (๑) ชื่อและประเภทของหอพัก
- (๒) จำนวนห้องพัก
- (๓) สถานที่ตั้ง สิ่งแวดล้อม และสุขลักษณะของหอพัก
- (๔) ห้องนอน ห้องน้ำ และห้องส้วม
- (๕) สถานที่สำหรับรับประทานอาหารหรือต้อนรับผู้เยี่ยมเยียน และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นสำหรับผู้พัก

- (๖) ระบบสาธารณสุขปลอดภัยและระบบการรักษาความปลอดภัย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๓ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับแก่การออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๓๐ ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักเอกชน ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) คุณสมบัติ

(ก) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

(ข) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๒) ลักษณะต้องห้าม

(ก) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(ข) เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

(ค) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่า เป็นผู้กระทำความผิดในความผิดเกี่ยวกับเพศตาม

ประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน หรือความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

(ง) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักในระยะเวลาห้าปี

ก่อนวันขอรับใบอนุญาต

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคล ผู้เป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง และต้องไม่เคยเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลที่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตาม (๒) (ง)

มาตรา ๓๑ หอพักเอกชน ให้รับผู้พักได้เฉพาะผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษา ในระดับอุดมศึกษาที่ไม่สูงกว่าปริญญาตรี เว้นแต่หอพักเอกชนที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสถานศึกษา ให้รับผู้พักซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานได้ด้วย

การขึ้นทะเบียนหอพักเอกชนไว้กับสถานศึกษา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๒ ใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักเอกชน ให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะผู้รับใบอนุญาตจนกว่าจะมีคำสั่งถึงที่สุด ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๓ การโอนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักเอกชน ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

การโอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งต้องโอนให้แก่บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๐ หรือสถานศึกษา

ในกรณีที่โอนใบอนุญาตให้แก่สถานศึกษา ให้นายทะเบียนเปลี่ยนใบอนุญาตของหอพักดังกล่าวเป็นใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักสถานศึกษา

ให้นำบัญญัติมาตรา ๒๖ วรรคสอง มาใช้บังคับแก่การโอนใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม
การขอโอนใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๔ ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการหอพักเอกชนถึงแก่ความตาย และทายาทมีความประสงค์จะประกอบกิจการหอพักต่อไป ให้ทายาทซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๐ หรือในกรณีที่มีทายาทหลายคน ให้ทายาทด้วยกันนั้นตกลงตั้งทายาทคนหนึ่งซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๐ ยื่นคำขออนุญาตโอนใบอนุญาตภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ผู้ประกอบกิจการหอพักถึงแก่ความตาย ถ้ามิได้ยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ และให้ผู้จัดการมรดกหรือทายาทของผู้ประกอบกิจการหอพักนั้นคืนเงินค่าเช่าล่วงหน้าหรือเงินประกันให้แก่ผู้พักตามจำนวนที่เหลืออยู่หลังจากหักเป็นค่าเช่าหรือค่าเสียหาย แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๕ ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการหอพักเอกชนเป็นห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคล ให้ใบอนุญาตสิ้นอายุนับแต่วันที่มีการเลิกห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคลนั้นสิ้นสภาพ และให้ผู้ชำระบัญชีของผู้ประกอบกิจการหอพักนั้นคืนเงินค่าเช่าล่วงหน้าหรือเงินประกันให้แก่ผู้พักตามจำนวนที่เหลืออยู่หลังจากหักเป็นค่าเช่าหรือค่าเสียหาย แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๖ หอพักเอกชนที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณจากคณะกรรมการ อาจได้รับสิทธิประโยชน์และการสนับสนุน ดังต่อไปนี้

(๑) สิทธิที่จะได้รับลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีเงินได้เป็นกรณีพิเศษจากการประกอบกิจการหอพักโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามประมวลรัษฎากร

(๒) ลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย หรือภาษีอื่นใดในทำนองเดียวกัน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายว่าด้วยการนั้นกำหนด

(๓) การสนับสนุนด้านการเงินหรือวัสดุอุปกรณ์

(๔) การสนับสนุนด้านอื่น ๆ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การประกาศเกียรติคุณและการได้รับการสนับสนุนตาม (๓) และ (๔) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ส่วนที่ ๓

หลักเกณฑ์ในการประกอบกิจการหอพักสถานศึกษาและหอพักเอกชน

มาตรา ๓๗ ผู้ประกอบกิจการหอพัก ต้องแสดงใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ หอพักนั้น

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้ประกอบการ
กิจการหอพักแจ้งต่อนายทะเบียน และยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่
ได้ทราบว่าใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลาย

การขอและการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๙ ผู้ประกอบการกิจการหอพักใดประสงค์จะดัดแปลงหอพักในลักษณะ
ของการดัดแปลงอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน
การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๐ ผู้ประกอบการกิจการหอพักใดประสงค์จะเปลี่ยนชื่อหรือประเภทของ
หอพัก ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน
การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๑ ผู้ประกอบการกิจการหอพักใดประสงค์จะเลิกประกอบกิจการหอพัก
ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อนายทะเบียนล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันก่อนวันเลิกประกอบกิจการ
นายทะเบียนจะอนุญาตให้เลิกประกอบกิจการหอพักได้ต่อเมื่อผู้ประกอบการ
กิจการหอพักแสดงหลักฐานว่าได้ดำเนินการแจ้งให้ผู้พักทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน
และคืนเงินค่าเช่าล่วงหน้าหรือเงินประกัน แล้วแต่กรณี ให้แก่ผู้พักเรียบร้อยแล้ว

มาตรา ๔๒ ให้ใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักสิ้นผลนับแต่วันที่นายทะเบียน
มีคำสั่งอนุญาตให้เลิกประกอบกิจการหอพัก

หมวด ๔ การจัดการหอพัก

ส่วนที่ ๑ ผู้จัดการหอพัก

มาตรา ๔๓ ผู้ประกอบการกิจการหอพัก ต้องจัดให้มีผู้จัดการหอพักเป็นผู้มีหน้าที่
ควบคุม ดูแลหอพัก

ในกรณีที่ผู้จัดการหอพักไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ผู้ประกอบการ
หอพักแต่งตั้งผู้อื่นปฏิบัติหน้าที่แทนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

ให้ผู้ประกอบการกิจการหอพักแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่
มีการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่แทน

ผู้จัดการหอพักหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนของหอพักหญิงต้องเป็นหญิง

มาตรา ๔๔ ผู้จัดการหอพักสถานศึกษา ต้องได้รับแต่งตั้งจากสถานศึกษา
โดยผู้ประกอบการกิจการหอพักต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่
ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการหอพัก

ผู้ซึ่งจะได้รับแต่งตั้งเป็นผู้จัดการหอพักตามวรรคหนึ่ง ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามมาตรา ๔๖

ในกรณีที่ผู้ประกอบการหอพักเปลี่ยนผู้จัดการหอพัก ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการแต่งตั้งผู้จัดการหอพักใหม่

มาตรา ๔๕ ผู้ใดประสงค์จะเป็นผู้จัดการหอพักของหอพักเอกชน ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

ในกรณีที่ผู้ประกอบการหอพักเป็นบุคคลธรรมดาและมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๖ ผู้ประกอบการหอพักและผู้จัดการหอพักจะเป็นบุคคลคนเดียวก็ได้

ใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้ใช้ได้สำหรับหอพักที่ระบุในใบอนุญาตเท่านั้น การขอรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๖ ผู้ขอรับใบอนุญาตผู้จัดการหอพักตามมาตรา ๔๕ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) คุณสมบัติ

(ก) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์

(๒) ลักษณะต้องห้าม

(ก) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(ข) เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

(ค) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดในความผิดเกี่ยวกับเพศ

ตามประมวลกฎหมายอาญา ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน หรือความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติด

(ง) เป็นโรคตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(จ) เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตผู้จัดการหอพักในระยะเวลาห้าปีก่อน

วันขอรับใบอนุญาต

มาตรา ๔๗ ใบอนุญาตผู้จัดการหอพักตามมาตรา ๔๕ ให้มีอายุสองปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขออนุญาตก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะผู้รับใบอนุญาตจนกว่าจะมีคำสั่งถึงที่สุด ไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๘ ผู้จัดการหอพักเอกชน ต้องแสดงใบอนุญาตผู้จัดการหอพักไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ หอพักนั้น

มาตรา ๔๙ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้จัดการหอพักแจ้งต่อนายทะเบียน และยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบว่าเป็นใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลาย

การขอและการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๐ ให้นายทะเบียนมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตผู้จัดการหอพักหรือแจ้งให้ผู้ประกอบกิจการหอพักสถานศึกษาเปลี่ยนผู้จัดการหอพักใหม่ เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าผู้จัดการหอพักผู้ใด

(๑) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๖

(๒) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ หรือมาตรา ๕๙

ในกรณีที่ผู้จัดการหอพักมีพฤติกรรมตาม (๒) ให้นายทะเบียนมีหนังสือเตือนให้แก่หรือปฏิบัติให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด หากผู้จัดการหอพักไม่ปฏิบัติตามหนังสือเตือนดังกล่าว ให้นายทะเบียนมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตหรือแจ้งให้ผู้ประกอบกิจการหอพักสถานศึกษาเปลี่ยนผู้จัดการหอพักใหม่

มาตรา ๕๑ ในกรณีที่ผู้จัดการหอพักถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือพ้นจากหน้าที่ให้ผู้ประกอบกิจการหอพักแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นผู้จัดการหอพักแทน และแจ้งให้นายทะเบียนทราบ ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้จัดการหอพักถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือพ้นจากหน้าที่

ในกรณีที่ไม่สามารถแต่งตั้งผู้จัดการหอพักได้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ประกอบกิจการหอพักแจ้งให้นายทะเบียนทราบ ในการนี้ นายทะเบียนอาจขยายระยะเวลาได้อีกไม่เกินสิบห้าวัน

ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งผู้จัดการหอพักตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้ผู้ประกอบกิจการหอพักหรือบุคคลตามมาตรา ๔๓ วรรคสอง ทำหน้าที่ผู้จัดการหอพักแทนได้ และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔๓ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ส่วนที่ ๒

หน้าที่ของผู้ประกอบกิจการหอพักและผู้จัดการหอพัก

มาตรา ๕๒ ผู้ประกอบกิจการหอพัก ต้องจัดให้มีการประกันภัยเพื่อคุ้มครองชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของผู้พักตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕๓ ผู้ประกอบกิจการหอพักสถานศึกษาที่รับผู้พักซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน ต้องจัดให้มีอาหารสำหรับผู้พักอย่างน้อยวันละสองมื้อ

มาตรา ๕๔ ผู้ประกอบกิจการหอพัก ต้องจัดให้มีระเบียบประจำหอพัก ปิดประกาศไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่ายภายในหอพัก

ระเบียบประจำหอพักตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (๑) การรับผู้พัก
- (๒) อัตราค่าเช่าหอพัก เงินค่าเช่าล่วงหน้า เงินประกัน และค่าบริการอื่น ๆ ที่เรียกเก็บจากผู้พัก
- (๓) เวลาเข้าออกหอพัก
- (๔) หลักเกณฑ์การเยี่ยมผู้พัก
- (๕) การไปพักที่อื่นเป็นการชั่วคราว
- (๖) การปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันของผู้พัก
- (๗) ชื่อผู้ประกอบการหอพักและผู้จัดการหอพัก
- (๘) เวลาทำการของหอพัก

ระเบียบประจำหอพักและการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบประจำหอพัก เมื่อได้รับความเห็นชอบจากนายทะเบียนแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๕๕ ผู้ประกอบการหอพัก ต้องจัดให้มีป้ายชื่อเป็นอักษรไทย ซึ่งมีคำว่า “หอพัก” นำหน้า และตามด้วยประเภทของหอพัก โดยป้ายดังกล่าวต้องมีขนาดที่เหมาะสมและติดไว้ ณ หอพักในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่ายจากภายนอกหอพัก

มาตรา ๕๖ ผู้ประกอบการหอพัก ต้องจัดให้มีการตรวจสอบประวัติคนที่จะรับเข้าทำงานในหอพักว่าไม่มีประวัติอาชญากรรมและไม่เป็นโรคติดต่อหรือนำรังเกียจตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คนดูแลห้องพักของหอพักหญิงต้องเป็นหญิง

มาตรา ๕๗ ผู้ประกอบการหอพักและผู้จัดการหอพักมีหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน ดังต่อไปนี้

- (๑) ดูแลรักษาสภาพของหอพักให้มีความมั่นคงแข็งแรงและมีระบบการป้องกันอัคคีภัยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร
- (๒) ดูแลรักษาความสะอาดด้านสุขลักษณะและอนามัยของหอพักให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข
- (๓) จัดให้มียาและเวชภัณฑ์ที่จำเป็นไว้ในหอพักเพื่อให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้พักที่เจ็บป่วย
- (๔) จัดให้มีแผนผังแสดงทางหนีไฟในแต่ละชั้นของหอพักและห้องพักทุกห้อง และป้ายทางออกฉุกเฉินไว้ในแต่ละชั้นของหอพัก
- (๕) ดูแลและอำนวยความสะดวกให้กับผู้พักในกรณีเกิดอัคคีภัย อุทกภัย หรือเกิดอันตรายใด ๆ ขึ้นและอาจมีผลกระทบต่อผู้พัก

มาตรา ๕๘ ผู้จัดการหอพัก ต้องจัดทำทะเบียนผู้พักแต่ละรายและส่งให้แก่ นายทะเบียนทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีการทำสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าสิ้นสุดลง ทะเบียนผู้พักตามวรรคหนึ่งอย่างน้อยให้มีรายการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ชื่อ อายุ และเพศของผู้พัก
- (๒) เลขประจำตัวประชาชนหรือเลขประจำตัวคนต่างด้าวของผู้พัก
- (๓) ชื่อสถานศึกษาของผู้พัก
- (๔) ชื่อและที่อยู่ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองของผู้พัก
- (๕) วันที่เข้าอยู่ในหอพัก
- (๖) ลายมือชื่อผู้พัก

การจัดทำและจัดส่งทะเบียนผู้พักให้แก่ นายทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ผู้ประกอบการหอพัก ต้องเก็บรักษาทะเบียนผู้พักไว้เป็นเวลาอย่างน้อย สองปีนับแต่วันที่สัญญาเช่าสิ้นสุดลง โดยจะเก็บไว้ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์หรือรูปแบบใดก็ได้ และต้องให้อยู่ในสภาพที่ตรวจสอบได้

มาตรา ๕๙ ผู้จัดการหอพักมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) ดูแลไม่ให้บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้พักเข้าไปในห้องพัก เว้นแต่ได้รับอนุญาตจาก ผู้จัดการหอพัก
- (๒) ดูแลไม่ให้มีการเล่นการพนัน เสพสุรา หรือยาเสพติดในหอพัก
- (๓) ดูแลไม่ให้มีการกระทำการอันควรเชื่อได้ว่าการสมคบกันหรือร่วมกันกระทำการอันมิชอบด้วยกฎหมาย
- (๔) ดูแลไม่ให้ผู้พักก่อความรำคาญแก่ผู้พักอื่นหรือผู้ที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงกับหอพัก
- (๕) ให้ความช่วยเหลือและแจ้งให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองของผู้พักทราบโดยทันที ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้พักได้รับอันตรายเพราะเจ็บป่วยหรือเหตุอื่นใด
- (๖) แจ้งให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองของผู้พักทราบในกรณีที่ผู้พักไปพักที่อื่นโดยไม่แจ้งให้ทราบ
- (๗) แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบในกรณีที่มีพฤติกรรมตาม (๒) หรือ (๓)

หมวด ๕

นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๖๐ นายทะเบียนมีอำนาจเพิกถอนใบอนุญาตประกอบการหอพักได้ เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่า

- (๑) หอพักไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔
- (๒) ผู้ประกอบการหอพักขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๐

มาตรา ๖๑ ก่อนมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักตามมาตรา ๖๐ ให้นายทะเบียนดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (๑) ในกรณีที่หอพักไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ประกอบกิจการหอพักดำเนินการแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด
- (๒) ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการหอพักเป็นห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคล และหุ้นส่วนผู้จัดการ ผู้จัดการหรือผู้แทนของนิติบุคคลขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๐ ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ประกอบกิจการหอพักแต่งตั้งบุคคลอื่นมาดำรงตำแหน่งแทนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง
- (๓) ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการหอพักเป็นบุคคลธรรมดาและขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๐ ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ประกอบกิจการหอพักโอนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักให้แก่บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๐ หรือสถานศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการหอพักฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม มาตรา ๖๑ (๑) หรือ (๒) ให้นายทะเบียนดำเนินการ ดังต่อไปนี้

- (๑) สำหรับหอพักสถานศึกษา ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ประกอบกิจการหอพักโอนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักให้แก่สถานศึกษาอื่นภายในระยะเวลาที่กำหนด
- (๒) สำหรับหอพักเอกชน ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ประกอบกิจการหอพักดำเนินการขึ้นทะเบียนหอพักไว้กับสถานศึกษา หรือโอนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักให้แก่บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๐ หรือสถานศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนด แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๓ ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการหอพักไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๖๑ หรือมาตรา ๖๒ นายทะเบียนอาจขยายระยะเวลาได้ตามความเหมาะสม

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการหอพักไม่สามารถโอนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักหรือนำหอพักไปขึ้นทะเบียนไว้กับสถานศึกษาได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๖๑ (๓) หรือมาตรา ๖๒ ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ผู้ประกอบกิจการหอพักคืนเงินค่าเช่าล่วงหน้าหรือเงินประกันให้แก่ผู้พักตามจำนวนที่เหลืออยู่หลังจากหักเป็นค่าเช่าหรือค่าเสียหาย แล้วแต่กรณี ภายในระยะเวลาที่กำหนด ก่อนมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๖๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) เข้าไปในหอพักเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เข้าไปในสถานที่ใด ๆ เพื่อตรวจสอบในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า มีการประกอบกิจการหอพักโดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) เรียกผู้ประกอบกิจการหอพัก ผู้จัดการหอพัก หรือบุคคลที่ทำงานในหอพัก มาให้ถ้อยคำหรือชี้แจงหรือส่งเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาเพื่อประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับการจัดการหอพัก

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) และ (๒) ต้องเข้าไปในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้น ถึงพระอาทิตย์ตก และต้องไม่กระทำการอันเป็นการรบกวนหรือก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้พัก หรือผู้ซึ่งอาศัยอยู่ในสถานที่นั้น

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๒) นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่อาจขอให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในท้องที่ที่สถานที่นั้นตั้งอยู่ไปร่วมตรวจสอบได้

มาตรา ๖๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา ๖๕ ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๖๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๖๕ ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกครั้ง

บัตรประจำตัวนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนด

มาตรา ๖๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๖ การอุทธรณ์

มาตรา ๖๙ ในกรณีที่ผู้ได้รับคำสั่งของนายทะเบียนตามมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ มาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ มาตรา ๔๕ มาตรา ๔๗ มาตรา ๔๙ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๖๐ ไม่เห็นด้วยกับ คำสั่งดังกล่าว ให้มีสิทธิอุทธรณ์ต่อบุคคลดังต่อไปนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้อุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์

(๒) ในเขตจังหวัดอื่น ให้อุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดที่หอพักตั้งอยู่

มาตรา ๗๐ คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หรือผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด

หมวด ๗
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๗๑ ผู้ใดใช้คำว่า “หอพัก” ในสถานที่ของตนโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ประกอบกิจการหอพัก ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และปรับอีกวันละไม่เกินห้าพันบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๗๒ ผู้ประกอบกิจการหอพักผู้ได้รับผู้พักไม่เป็นไปตามประเภทของหอพัก ตามมาตรา ๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๓ ผู้ประกอบกิจการหอพักผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๗๔ ผู้ประกอบกิจการหอพักผู้ใดเรียกเก็บเงินค่าเช่าล่วงหน้าหรือเงินประกัน เกินอัตราที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ หรือไม่นำเงินค่าเช่าล่วงหน้าหักเป็นค่าเช่า ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๗๕ ผู้ใดไม่คืนค่าเช่าล่วงหน้าหรือเงินประกันให้แก่ผู้พักตามหลักเกณฑ์และ ระยะเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๑ มาตรา ๒๗ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๖๔ แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท และปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๗๖ สถานศึกษาใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับ ไม่เกินหนึ่งแสนบาท และปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๗๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๗๘ ผู้ประกอบกิจการหอพักเอกชนผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๗๙ ผู้ประกอบกิจการหอพักผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๘๐ ผู้ประกอบกิจการหอพักผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๑ ผู้ประกอบกิจการหอพักผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๐
วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๔๓ วรรคหนึ่ง วรรคสอง หรือวรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน
สองหมื่นบาท และปรับอีกวันละไม่เกินสองพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๘๒ ผู้ประกอบกิจการหอพักผู้ใดไม่แจ้งต่อนายทะเบียนตามระยะเวลา
ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๓ วรรคสาม มาตรา ๔๔ วรรคหนึ่งหรือวรรคสาม หรือมาตรา ๕๑
ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท และปรับอีกวันละไม่เกินห้าร้อยบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๘๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๕ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน
หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๔ ผู้จัดการหอพักของหอพักเอกชนผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๔๘
หรือมาตรา ๔๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๘๕ ผู้ประกอบกิจการหอพักผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๒ ต้องระวาง
โทษปรับไม่เกินสามแสนบาท

มาตรา ๘๖ ผู้ประกอบกิจการหอพักผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔
มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๕๗ หรือมาตรา ๕๘ วรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๘๗ ผู้จัดการหอพักหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่แทนผู้จัดการ
ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๗ มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง หรือมาตรา ๕๙
ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๘๘ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของนายทะเบียนหรือพนักงาน
เจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๖๕ หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม
มาตรา ๖๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๘๙ ในกรณีนี้ที่ผู้ประกอบกิจการหอพักซึ่งกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้
เป็นห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคลนั้น เกิดจากการสั่งการ
หรือการกระทำของบุคคลใด หรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำของหุ้นส่วนผู้จัดการ
กรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใด ซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของห้างหุ้นส่วนหรือนิติบุคคลนั้น
ผู้นั้นต้องรับโทษ ตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย

มาตรา ๙๐ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบ
มีอำนาจเปรียบเทียบได้

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนด
แล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือเมื่อยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับ ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ดำเนินคดีต่อไป

มาตรา ๙๑ คณะกรรมการเปรียบเทียบตามมาตรา ๙๐ ให้ประกอบด้วยบุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการ และผู้แทนกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๒) ในเขตจังหวัดอื่น ประกอบด้วยอัยการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเป็นกรรมการ และพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๙๒ ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นรองประธาน กรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขานุการ คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขานุการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขานุการ คณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่น เป็นกรรมการ ทำหน้าที่คณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน และให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ

ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการส่งเสริมกิจการ หอพักภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๙๓ ให้ผู้ซึ่งประกอบกิจการหอพักโดยไม่ได้รับใบอนุญาตอยู่ในวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ดำเนินการยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้ว ให้ประกอบ กิจการหอพักต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตจากนายทะเบียน

มาตรา ๙๔ ผู้ใดใช้คำว่า “หอพัก” ในสถานที่ของตนโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ประกอบกิจการหอพักอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เลิกใช้คำว่า “หอพัก” ภายใน เก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๙๕ ใบอนุญาตหรือการอนุญาตใด ๆ ที่ได้ให้ไว้ตามพระราชบัญญัติ หอพัก พ.ศ. ๒๕๐๗ ที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้ได้ต่อไป จนกว่าจะสิ้นอายุหรือถูกเพิกถอน

มาตรา ๙๖ บรรดาคำขออนุญาตที่ได้ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๐๗ ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นคำขออนุญาตที่ได้ยื่นตามพระราชบัญญัตินี้ และให้ดำเนินการเกี่ยวกับคำขออนุญาตดังกล่าวตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙๗ บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง ที่ออกตามพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๐๗ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ หรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

การดำเนินการออกกฎกระทรวง ประกาศ หรือคำสั่งตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้รัฐมนตรีรายงานเหตุผลที่ไม่อาจดำเนินการได้ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

๑. ใบอนุญาตประกอบกิจการหอพัก	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
๒. ใบอนุญาตผู้จัดการหอพัก	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
๓. การต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการหอพัก	ฉบับละ	๒,๕๐๐ บาท
๔. การต่ออายุใบอนุญาตผู้จัดการหอพัก	ฉบับละ	๕๐๐ บาท
๕. การโอนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพัก	ฉบับละ	๕,๐๐๐ บาท
๖. ใบแทนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพัก	ฉบับละ	๒๐๐ บาท
๗. ใบแทนใบอนุญาตผู้จัดการหอพัก	ฉบับละ	๑๐๐ บาท

บันทึกวิเคราะห์สรุป
สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่กฎหมายว่าด้วยหอพักได้ใช้บังคับมาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๗ สาระสำคัญและรายละเอียดเกี่ยวกับการประกอบกิจการหอพักไม่เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน สมควรกำหนดแนวทางและวิธีการในการกำกับดูแลการประกอบกิจการหอพักให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างการศึกษาระหว่างการประกอบกิจการหอพักกับแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้โอนอำนาจในการกำกับดูแลการประกอบกิจการหอพักให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ ความหมายของหอพักและผู้พัก

กำหนดให้หอพัก หมายความว่า สถานที่ที่รับเฉพาะผู้พักตามพระราชบัญญัตินี้ เข้าพักอาศัยโดยมีการเรียกเก็บค่าเช่า เนื่องจากการให้เช่าห้องพักของหอพักมีลักษณะเดียวกับการเช่าทรัพย์สินตามมาตรา ๕๓๗^๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพียงแต่การเช่าหอพักจะมีลักษณะพิเศษว่าการเช่าทรัพย์สินทั่วไปคือ ผู้เช่าได้แก่ผู้พักตามที่พระราชบัญญัติกำหนดไว้ซึ่งไม่รวมถึงบุคคลทั่วไป ดังนั้น การกำหนดบทนิยามของหอพักจึงต้องกำหนดให้สอดคล้องกับหลักการเช่าทรัพย์สินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถนำหลักทั่วไปเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ให้เช่าและผู้เช่าที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ไม่ได้บัญญัติไว้มาใช้บังคับได้ ส่วนค่าเช่าที่จะเรียกเก็บนั้นอาจเป็นเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดก็ได้ที่สามารถคำนวณเป็นค่าเช่าได้

สำหรับผู้พัก ได้กำหนดให้หมายความว่า ผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษา ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและของเอกชนที่จัดการศึกษาในระบบตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติในระดับไม่สูงกว่าปริญญาตรีและอายุไม่เกินยี่สิบห้าปี เนื่องจากบุคคลดังกล่าวถือว่าเป็นผู้เยาว์ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ

^๑มาตรา ๕๓๗ อันว่าเช่าทรัพย์สินนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่าผู้ให้เช่าตกลงให้บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่าผู้เช่าได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่งชั่วคราวอันมีจำกัดและผู้เช่าตกลงจะให้ค่าเช่าเพื่อการนั้น

๒.๒ หอพักที่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้

กำหนดให้หอพักสถานศึกษาซึ่งได้แก่ หอพักที่ผู้ประกอบการกิจการหอพักเป็นสถานศึกษา และหอพักเอกชนซึ่งได้แก่ หอพักที่ผู้ประกอบการเป็นบุคคลทั่วไป ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้หอพักมีมาตรฐานเดียวกันและมีการกำกับดูแลการประกอบกิจการที่เหมาะสม อันจะเป็นการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กและเยาวชนที่อยู่ระหว่างการศึกษานี้ ทั้งนี้ ได้กำหนดยกเว้นไม่ใช้บังคับแก่หอพักของกระทรวง ทบวง กรม หรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่ใช่สถานศึกษา เนื่องจากหอพักดังกล่าวไม่ได้จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรับผู้พักตามพระราชบัญญัตินี้ อย่างกรณีหอพักของสถานศึกษา แต่เป็นการจัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการห้องพักแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานตน ซึ่งโดยสภาพเป็นบุคคลที่สามารถดูแลตนเองได้

๒.๓ ประเภทของหอพัก

กำหนดให้หอพักมีสองประเภท คือ หอพักชายและหอพักหญิง เพื่อป้องกันมิให้มีการปะปนกันระหว่างผู้พักชายและผู้พักหญิง ทั้งนี้ ไม่ได้ตัดสิทธิผู้ประกอบการหอพักที่จะสร้างหอพักชายและหอพักหญิงอยู่ในบริเวณเดียวกันแต่ต้องแยกอาคารและใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักออกจากกัน

๒.๔ หลักเกณฑ์การรับผู้พัก

กำหนดให้หอพักสถานศึกษาสามารถรับผู้พักซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือระดับอุดมศึกษาได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าผู้พักจะศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้นหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งได้กำหนดข้อยกเว้นให้หอพักสถานศึกษาสามารถรับบุคคลทั่วไปเข้าพักเป็นการชั่วคราวได้ในระหว่างปิดภาคการศึกษาที่ไม่มีผู้พัก สำหรับหอพักเอกชนกำหนดให้รับผู้พักได้เฉพาะผู้ซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาระดับอุดมศึกษา เนื่องจากผู้พักดังกล่าวสามารถดูแลตนเองได้พอสมควร ส่วนผู้พักซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นผู้พักในระดับมัธยมศึกษาสมควรจะให้อยู่ภายใต้การดูแลของหอพักสถานศึกษาเท่านั้น อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในระยะแรกหอพักสถานศึกษาอาจมีไม่เพียงพอจึงได้กำหนดข้อยกเว้นให้หอพักเอกชนที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสถานศึกษาสามารถรับผู้พักซึ่งอยู่ระหว่างการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานได้ โดยหอพักดังกล่าวจะต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสถานศึกษาที่รับขึ้นทะเบียนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพักกำหนด

๒.๕ การทำสัญญารับผู้พัก

กำหนดเพิ่มเติมให้ผู้ประกอบการกิจการหอพักต้องทำสัญญาเช่าเป็นหนังสือระหว่างผู้ประกอบการหอพักและผู้พักตามแบบที่คณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพักกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการเกี่ยวกับชื่อและที่อยู่ของผู้ประกอบการหอพักและผู้พัก วันที่ทำสัญญา ระยะเวลาการเข้าพักซึ่งต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งภาคการศึกษาหรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพักกำหนด ความยินยอมของผู้ปกครองในกรณีที่ผู้พักเป็นผู้เยาว์ และรายการอื่นตามที่คณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพักกำหนด เพื่อให้สัญญาเช่าหอพักมีมาตรฐานเดียวกัน

๒.๖ การเรียกเก็บเงินค่าเช่าล่วงหน้าและเงินประกัน

กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการเรียกเก็บเงินค่าเช่าล่วงหน้าและเงินประกันไว้ในกฎหมายให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมระหว่างผู้ประกอบการหอพักและผู้พัก ดังต่อไปนี้

(๑) เงินค่าเช่าล่วงหน้า

กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการหอพักอาจเรียกเก็บเงินค่าเช่าล่วงหน้าได้ไม่เกินอัตราค่าเช่าสามเดือน โดยให้นำเงินค่าเช่าล่วงหน้างดกล่าวชำระเป็นค่าเช่าสามเดือนสุดท้ายของสัญญาเช่า และในกรณีที่ผู้พักขอเลิกสัญญาก่อนครบกำหนดเวลาตามสัญญาเช่าซึ่งต้องไม่น้อยกว่าหนึ่งภาคการศึกษาหรือตามระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ในกรณีนี้ผู้พักจะขอเงินค่าเช่าล่วงหน้าคืนจากผู้ประกอบกิจการหอพักไม่ได้

(๒) เงินประกัน

กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการหอพักอาจเรียกเก็บเงินประกันได้ไม่เกินอัตราหนึ่งเดือนเพื่อเป็นประกันความเสียหายที่ผู้พักก่อให้เกิดขึ้นแก่ทรัพย์สินที่ผู้ประกอบกิจการหอพักจัดไว้ให้ผู้พักใช้สอย โดยจะต้องคืนเงินประกันที่เหลืออยู่ให้แก่ผู้พักในวันที่สัญญาเช่าห้องพักลิ้นสุดลง

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ในการเรียกเก็บเงินค่าเช่าล่วงหน้าและเงินประกันได้กำหนดยกเว้นให้ไม่ใช้บังคับแก่หอพักของโรงเรียนประจำ เนื่องจากโดยปกติการจัดเก็บค่าเล่าเรียนของโรงเรียนประจำจะรวมค่าใช้จ่ายทั้งหมดรวมทั้งค่าที่พักและเงินประกันความเสียหาย จึงอาจเป็นอุปสรรคในทางปฏิบัติหากกำหนดให้โรงเรียนประจำคิดแยกเงินค่าที่พัก เงินค่าเช่าล่วงหน้า และเงินประกันออกจากเงินค่าเล่าเรียนเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด

๒.๗ การประกอบกิจการหอพัก

(๑) กำหนดให้ผู้ประสงค์จะประกอบกิจการหอพักสถานศึกษาและหอพักเอกชนต้องขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักจากนายทะเบียน ซึ่งได้แก่ นายกเทศมนตรี นายกองการบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งในเขตพื้นที่ที่หอพักตั้งอยู่ เพื่อให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่กำหนดให้อำนาจในการกำกับดูแลการประกอบกิจการหอพักให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยได้กำหนดให้บรรดาค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และรายได้อื่น ๆ เกี่ยวกับการประกอบกิจการหอพักตามพระราชบัญญัตินี้ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่หอพักนั้นตั้งอยู่

(๒) หอพักสถานศึกษาและหอพักเอกชนที่จะได้รับใบอนุญาตต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งอย่างน้อยจะต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับชื่อและประเภทของหอพัก สถานที่ตั้ง สิ่งแวดล้อม และสุขลักษณะของหอพัก ห้องนอน ห้องน้ำ ห้องส้วม สถานที่สำหรับรับประทานอาหารหรือต้อนรับผู้เยี่ยมชม และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นสำหรับผู้พัก และระบบสาธารณสุขและระบบการรักษาความปลอดภัย รวมทั้งจำนวนของห้องพัก ในกรณีหอพักเอกชน ทั้งนี้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการนำบ้านเช่ามาดัดแปลงเป็นหอพักและเพื่อป้องกันมิให้มีการหลีกเลี่ยงการประกอบกิจการหอพักโดยอ้างว่าเป็นการประกอบกิจการบ้านเช่าธรรมดาจึงได้กำหนดบทสันนิษฐานไว้ในร่างมาตรา ๖ ว่า บุคคลใดจัดสถานที่เพื่อรับผู้พักเข้าพักอาศัยโดยเรียกเก็บค่าเช่า ให้ถือว่าบุคคลนั้นประกอบกิจการหอพัก

(๓) กำหนดให้ใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักสถานศึกษาใช้ได้ตลอดไปโดยไม่มีอายุ แต่จะสิ้นผลเมื่อผู้ประกอบกิจการหอพักถูกเพิกถอนใบอนุญาตให้จัดตั้งสถานศึกษาหรือเลิกกิจการ แล้วแต่กรณี และในกรณีผู้ประกอบกิจการหอพักดังกล่าวประสงค์จะประกอบกิจการ

หอพักต่อไป ให้ดำเนินการยื่นคำขอรับใบอนุญาตเป็นหอพักเอกชน สำหรับใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักเอกชนให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต ทั้งนี้ เพื่อสร้างหลักประกันและลดภาระในการขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการหอพัก

(๔) กำหนดให้ใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักสามารถโอนให้แก่บุคคลอื่นได้ แต่กรณีการโอนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักสถานศึกษาจะต้องโอนให้แก่สถานศึกษาเท่านั้น ส่วนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักเอกชนสามารถโอนให้แก่บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับผู้ขอรับใบอนุญาตหรือจะโอนให้แก่สถานศึกษาก็ได้

๒.๘ สิทธิประโยชน์ของหอพัก

กำหนดให้หอพักสถานศึกษาได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการหอพัก และอาจได้รับสิทธิในการได้รับลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีเงินได้เป็นกรณีพิเศษจากกิจการประกอบกิจการหอพักโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาตามประมวลรัษฎากร หรือได้รับลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย หรือภาษีอื่นใดในทำนองเดียวกัน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายว่าด้วยการนั้นกำหนด ส่วนสิทธิในการได้รับการสนับสนุนด้านการเงินหรือวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ได้กำหนดให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เพื่อให้มีความยืดหยุ่นและสามารถกำหนดให้สอดคล้องกับสถานะการเงินการคลังของประเทศในแต่ละช่วง สำหรับหอพักเอกชนที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณจากคณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพักอาจได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีอากรและการสนับสนุนด้านการเงินหรือวัสดุอุปกรณ์เช่นเดียวกับหอพักสถานศึกษา เพื่อเป็นการจูงใจให้ผู้ประกอบการหอพักเอกชนเข้ามาอยู่ภายใต้การกำกับดูแลตามพระราชบัญญัตินี้มากยิ่งขึ้น

๒.๙ การจัดการหอพัก

กำหนดให้เป็นหน้าที่ของผู้ประกอบการหอพักที่จะต้องจัดให้มีผู้จัดการหอพักเพื่อทำหน้าที่ควบคุมดูแลหอพัก และกรณีที่ผู้จัดการหอพักไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ผู้ประกอบการหอพักแต่งตั้งผู้อื่นปฏิบัติหน้าที่แทนตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพักกำหนด โดยผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการของหอพักเอกชนจะต้องได้รับใบอนุญาตผู้จัดการหอพักจากนายทะเบียน ส่วนผู้จัดการของหอพักสถานศึกษาซึ่งโดยปกติอาจจะตั้งจากครูหรืออาจารย์ในสถานศึกษานั้น จึงได้กำหนดให้สถานศึกษาเป็นผู้แต่งตั้งผู้จัดการหอพักได้เองโดยไม่ต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน แต่ได้กำหนดให้สถานศึกษาต้องแต่งตั้งผู้จัดการหอพักจากผู้ซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับผู้ขอรับใบอนุญาตผู้จัดการหอพัก และต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบด้วย

๒.๑๐ หน้าที่ของผู้ประกอบการหอพักและผู้จัดการหอพัก

(๑) กำหนดให้ผู้ประกอบการหอพักมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(ก) ต้องจัดให้มีการประกันภัยเพื่อคุ้มครองชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของผู้พัก

(ข) สำหรับหอพักสถานศึกษาที่รับผู้พักซึ่งอยู่ในระหว่างการศึกษาระดับพื้นฐานต้องจัดให้มีอาหารสำหรับผู้พักอย่างน้อยวันละสองมื้อ

(ค) ต้องจัดให้มีระเบียบประจำหอพักตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพักกำหนด

(ง) ต้องจัดให้มีการตรวจสอบประวัติคนที่จะรับเข้าทำงานในหอพักว่าไม่มีประวัติอาชญากรรม และไม่เป็นโรคติดต่อหรือนำรังเกียจ

(จ) ต้องเก็บรักษาทะเบียนผู้พักไว้เพื่อให้มีการตรวจสอบได้อย่างน้อย สองปีนับแต่วันที่สัญญาเช่าหอพักสิ้นสุดลง

(๒) กำหนดให้ผู้จัดการหอพักมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(ก) ต้องจัดทำทะเบียนผู้พักแต่ละรายและส่งให้แก่นายทะเบียนทราบ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีการทำสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าสิ้นสุดลง

(ข) ดูแลไม่ให้บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้พักเข้าไปในห้องพัก เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากผู้จัดการหอพัก

(ค) ดูแลไม่ให้มีการเล่นการพนัน เสพสุราหรือยาเสพติดในห้องพัก

(ง) ดูแลไม่ให้ผู้พักก่อความรำคาญแก่ผู้พักอื่นหรือผู้ที่อยู่อาศัยในบริเวณ ใกล้เคียงกับหอพัก

(จ) ดูแลไม่ให้มีการกระทำอันควรเชื่อได้ว่าจะมีการสมคบกันหรือร่วมกัน กระทำการอันมิชอบด้วยกฎหมาย

(ฉ) ให้ความช่วยเหลือและแจ้งให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองของผู้พัก ทราบโดยทันทีในกรณีที่ปรากฏว่าผู้พักได้รับอันตรายเพราะเจ็บป่วยหรือเหตุอื่นใด หรือผู้พัก ไปพักที่อื่นโดยไม่แจ้งให้ทราบ

(๓) กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการหอพักและผู้จัดการหอพักมีหน้าที่ร่วมกัน ในการดูแลรักษาสภาพของหอพักให้มีความมั่นคง แข็งแรง และมีระบบป้องกันอัคคีภัยให้เป็นไปตาม กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ดูแลรักษาความสะอาดด้านสุขลักษณะและอนามัยของหอพัก ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข จัดให้มียาและเวชภัณฑ์ที่จำเป็นไว้ในหอพัก จัดให้มี แผนผังแสดงทางหนีไฟและป้ายทางออกฉุกเฉินไว้ในหอพัก และดูแลอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้พัก ในกรณีเกิดอัคคีภัย อุทกภัย หรืออันตรายใด ๆ ขึ้นและอาจมีผลกระทบต่อผู้พัก

๒.๑๑ การกำกับดูแลและส่งเสริมกิจการหอพัก

(๑) กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้ง จำนวนสี่คน เป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการสำนักงาน ส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อทำหน้าที่เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน มาตรการ และการจัด ระเบียบหอพัก และการให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีแก่หอพักที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณ ตามพระราชบัญญัตินี้ เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ การประกาศเกียรติคุณหอพัก การให้การสนับสนุนแก่หอพักที่ได้รับการประกาศเกียรติคุณ และออก ประกาศกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับหอพักตามพระราชบัญญัตินี้ โดยมีสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพ และพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานธุรการของคณะกรรมการ และของคณะอนุกรรมการ

(๒) การเลิกประกอบกิจการหอพัก

กำหนดให้ผู้ประกอบกิจการหอพักต้องยื่นคำขออนุญาตล่วงหน้าต่อนายทะเบียนก่อนที่จะเลิกประกอบกิจการหอพักไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน โดยจะต้องแสดงหลักฐานว่าได้ดำเนินการแจ้งให้ผู้พักทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันและคืนเงินค่าเช่าล่วงหน้าหรือเงินประกันให้แก่ผู้พักเรียบร้อยแล้ว นายทะเบียนจึงจะอนุญาตให้เลิกประกอบกิจการได้ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้พักมีระยะเวลาในการหาหอพักใหม่

(๓) การเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพัก

โดยที่การเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักจะมีผลกระทบต่อผู้พักในหอพักดังกล่าว ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการพิจารณาเพิกถอนใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักของนายทะเบียนไว้ เพื่อป้องกันผลกระทบที่จะเกิดแก่ผู้พัก โดยกำหนดเหตุที่จะเพิกถอนใบอนุญาตไว้เพียงสองกรณีคือ หอพักไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงเกี่ยวกับการอนุญาตให้ประกอบกิจการหอพัก หรือผู้ประกอบกิจการหอพักขาดคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดไว้ โดยก่อนที่จะมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้กำหนดให้นายทะเบียนต้องมีคำสั่งแจ้งให้ผู้ประกอบกิจการแก้ไขปรับปรุงหรือดำเนินการโอนใบอนุญาตให้แก่บุคคลอื่นภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยนายทะเบียนอาจขยายระยะเวลาได้ตามความเหมาะสม และหากผู้ประกอบกิจการหอพักไม่สามารถแก้ไขปรับปรุงหรือโอนใบอนุญาตให้แก่บุคคลอื่นได้ก็ให้นายทะเบียนมีหนังสือแจ้งให้ผู้ประกอบกิจการหอพักคืนเงินค่าเช่าล่วงหน้าหรือเงินประกันให้แก่ผู้พักภายในระยะเวลาที่กำหนดก่อนที่จะมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

๒.๑๒ การอุทธรณ์

กำหนดให้ผู้ได้รับคำสั่งของนายทะเบียนที่สั่งการตามพระราชบัญญัตินี้ มีสิทธิอุทธรณ์ต่อปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในกรณีหอพักตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร หรืออุทธรณ์ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดในกรณีหอพักตั้งอยู่ในเขตจังหวัดอื่น

๒.๑๓ บทกำหนดโทษ

การกำหนดโทษอาญาตามร่างพระราชบัญญัตินี้ได้ใช้โทษปรับเป็นหลัก ยกเว้นความผิดที่มีผลกระทบต่อสวัสดิภาพของผู้พัก ได้แก่ กรณีที่ผู้ประกอบกิจการหอพักรับผู้พักไม่เป็นไปตามประเภทของหอพัก ได้กำหนดให้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน และปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และกรณีที่ผู้ประกอบกิจการหอพักดำเนินการตัดแปลงอาคารหอพักโดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน ได้กำหนดให้ต้องรับโทษในอัตราเดียวกับที่กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารกำหนดไว้ คือ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน และปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ทั้งนี้ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ได้กำหนดให้สามารถเปรียบเทียบปรับได้ โดยกำหนดให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบเป็นผู้ทำหน้าที่เปรียบเทียบแทนคณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปโดยรวดเร็วและโปร่งใส โดยกำหนดให้คณะกรรมการเปรียบเทียบประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการ และผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในเขตจังหวัดอื่น ประกอบด้วยอัยการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเป็นกรรมการ และพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

๒.๑๔ บทเฉพาะกาล

(๑) กำหนดให้ในระหว่างที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ในคณะกรรมการส่งเสริมกิจการหอพัก ให้คณะกรรมการประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เลขาธิการคณะกรรมการ การอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และอธิบดี กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ทำหน้าที่คณะกรรมการเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ไปพลางก่อน และให้ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๒) โดยที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้เปลี่ยนแปลงหลักการเกี่ยวกับหอพัก ที่จะต้องขออนุญาตและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามที่พระราชบัญญัติฉบับนี้กำหนดไว้ คือ กำหนดให้ หอพักสถานศึกษาต้องได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ด้วย ส่วนหอพักเอกชนก็ได้กำหนดให้หอพักที่รับผู้พักเข้าพักตั้งแต่หนึ่งคนขึ้นไปต้องได้รับใบอนุญาต ประกอบกิจการหอพักตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบกิจการหอพักอยู่ใน วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ จึงได้กำหนดบทเฉพาะกาลรองรับให้ผู้ประกอบกิจการดังกล่าว ต้องมาดำเนินการยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการหอพักภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตแล้วให้ประกอบกิจการหอพักต่อไปได้ จนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตจากนายทะเบียน ซึ่งจะขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ในกฎกระทรวง ที่ออกตามความในมาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๒๙ว่าจะกำหนดลักษณะของหอพักที่จะได้รับใบอนุญาตไว้ อย่างไร

(๓) กำหนดให้ใบอนุญาตหรือการอนุญาตใด ๆ ที่ได้ให้ไว้ตามพระราชบัญญัติ หอพัก พ.ศ. ๒๕๐๗ ที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้น อายุหรือถูกเพิกถอน

(๔) โดยที่ร่างพระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติห้ามผู้ใดใช้คำว่า “หอพัก” ในสถานที่ของตนโดยไม่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการหอพัก ซึ่งอาจกระทบต่อผู้ที่ใช้คำดังกล่าว อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ จึงกำหนดให้บุคคลดังกล่าวเลิกใช้คำว่า “หอพัก” ภายใน เก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

(๕) กำหนดให้บรรดากฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง ที่ได้ออกตาม พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ. ๒๕๐๗ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับยังคงใช้บังคับ ต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติฉบับนี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ หรือคำสั่ง ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

๓. ข้อมูลทางวิชาการประกอบการพิจารณา

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวกับหอพักของประเทศอังกฤษ ประเทศออสเตรเลีย ประเทศนิวซีแลนด์ และประเทศสิงคโปร์ เป็นแนวทางในการพิจารณา มีสาระสำคัญโดยสรุปดังต่อไปนี้

(๑) ประเทศอังกฤษ

ประเทศอังกฤษไม่มีกฎหมายว่าด้วยการประกอบกิจการหอพักนักเรียนไว้เป็นการเฉพาะ แต่มีกฎหมายที่เรียกว่า Housing Act อันเป็นกฎหมายที่บัญญัติเกี่ยวกับสภาพของอาคารที่พักอาศัย ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสภาพของอาคารที่มีบุคคลอื่นพักอาศัยร่วมกันหลายครัวเรือน (houses in multiple occupation “HMOs”) และกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสภาพอาคารที่พักอาศัยลักษณะอื่น ๆ ซึ่งกรณีอาคารที่มีบุคคลอื่นพักอาศัยร่วมกันหลายครัวเรือน (HMOs) นั้น อาจเทียบได้กับการเช่าบ้านหรือการเช่าห้องพักในประเทศไทย

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับอาคารที่มีบุคคลอื่นพักอาศัยร่วมกันหลายครัวเรือน (HMOs) นั้น กำหนดให้ผู้ให้เช่าซึ่งอาจเป็นเจ้าของอาคาร (landlord) หรือ ผู้จัดการของอาคาร (manager) จะต้องได้รับอนุญาตในการดำเนินการจากหน่วยงานในท้องถิ่น และอาคารที่พักอาศัยนั้นต้องมีสภาพสุลักษณะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และกำหนดวิธีการแก้ไขเยียวยาฝ่ายต่าง ๆ จากการใช้อาคารที่พักอาศัยนั้น อย่างไรก็ตาม Housing Act มีบทบัญญัติยกเว้นอาคารบางประเภทที่ไม่ถือเป็นอาคารที่มีบุคคลอื่นพักอาศัยร่วมกันหลายครัวเรือน (HMOs) ทำให้หลักเกณฑ์ในเรื่องต่าง ๆ ข้างต้นไม่นำมาใช้บังคับ ซึ่งอาคารที่พักอาศัยของนักเรียน (building occupied by student) เป็นอาคารประเภทหนึ่งที่ได้รับการยกเว้น แต่ต้องมีลักษณะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ ต้องเป็นอาคารที่เป็นที่พักอาศัยของนักเรียนโดยเฉพาะ นักเรียนนั้นต้องศึกษาเต็มเวลาในระดับการศึกษา further education หรือ higher education ซึ่งเป็นระดับการศึกษาที่สูงกว่าระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทย และอาคารนั้นต้องควบคุมจัดการโดยผู้ที่ได้รับแต่งตั้งจากสถานศึกษา หรือจัดการในนามของสถานศึกษา และกำหนดให้หน่วยงานระดับชาติออกหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติ (code of practice) ของอาคารที่พักอาศัยของนักเรียน ซึ่งสถานศึกษานั้นต้องปฏิบัติตามด้วย

ส่วนกรณีอาคารที่พักของนักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัศึกษานั้น เนื่องจากไม่ใช้การศึกษาในระดับ further education หรือ higher education แต่ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษา (Education Act) มีบทบัญญัติให้อำนาจในการออกข้อบังคับเกี่ยวกับสถานที่และที่พักอาศัยในโรงเรียน (school premise and boarding hostel)

(๒) ประเทศออสเตรเลีย

ในแต่ละมลรัฐของประเทศออสเตรเลียมีกฎหมาย Residential Tenancies Act ที่บัญญัติเกี่ยวกับการเช่าที่อยู่อาศัย ซึ่งกำหนดเกี่ยวกับข้อตกลงในการเช่าที่พักอาศัย การสิ้นสุดของข้อตกลง การเพิ่มค่าเช่า สิทธิและหน้าที่ระหว่างผู้ให้เช่าและผู้เช่า การดำเนินการเกี่ยวกับข้อพิพาทที่เกิดขึ้น แต่กฎหมายฉบับนี้ไม่ใช่บังคับกับการเช่าที่เป็นการให้บริการที่พักแก่ผู้เกษียณอายุ หรือที่พักเพื่อการพยาบาลแก่ผู้สูงอายุ หรือผู้พิการ (nursing home or hostel for aged or disabled people) และกำหนดให้ข้อตกลงในการให้ที่พักอาศัยบางประเภทไม่ถือว่าเป็นข้อตกลงตามกฎหมายนี้ ซึ่งประเภทหนึ่งก็คือ ที่พักสำหรับสถาบันการศึกษา (campus of an educational institution) และในท้องถิ่นของแต่ละมลรัฐมีการออกกฎหมายท้องถิ่น (Local Law)

ที่เกี่ยวกับการให้เช่าที่อยู่อาศัยที่มีการใช้สิ่งอำนวยความสะดวกร่วมกัน โดยกำหนดห้ามบุคคลใด ๆ ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการให้ที่พักอาศัยในพื้นที่ที่กฎหมายท้องถิ่นนั้นใช้บังคับ เว้นแต่จะได้รับอนุญาต ซึ่งมีการกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตไว้ว่า จะต้องมีการจำกัดจำนวนผู้พักอาศัย ต้องมีการบำรุงรักษา สถานที่ตามปกติ ต้องมีการจัดเตรียมและบำรุงรักษาสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ หรือเฟอร์นิเจอร์ โดยผู้ดำเนินการหรือตัวแทนของผู้ดำเนินการต้องอยู่อาศัยในที่พักนั้นด้วย และผู้ดำเนินการต้องมีการเก็บข้อมูลตามที่กำหนด อย่างไรก็ตาม ขอบเขตการใช้บังคับของกฎหมายท้องถิ่นไม่ใช่บังคับกับการให้บริการที่ที่พักอาศัยที่เป็นโรงแรม โมเต็ล โรงพยาบาล สถานพยาบาล หอพักของโรงเรียน (residential college) โรงเรียนประจำ (boarding school) สถาบันทางศาสนา ที่พักอาศัยส่วนบุคคลที่มีผู้พักอาศัยไม่เกินสามครอบครัว หรือที่พักอื่นที่ได้รับการยกเว้นตามกฎหมายท้องถิ่นนี้ ดังนั้น หอพักของโรงเรียนจึงไม่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดหลักเกณฑ์ในการควบคุมไว้

(๓) ประเทศนิวซีแลนด์

ประเทศนิวซีแลนด์มีกฎหมาย Residential Tenancies Act เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการให้ที่พักอาศัย ซึ่งกำหนดถึงสิทธิและหน้าที่ของผู้เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยและผู้อยู่อาศัย การจัดตั้งศาลและวิธีพิจารณาข้อพิพาทที่เกิดขึ้น การจัดตั้งเงินกองทุนของผู้พักอาศัยเพื่อการชำระหนี้ ซึ่งใช้บังคับทุกการเช่าที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการพักอาศัย แต่มีข้อยกเว้นที่ไม่ใช้บังคับกับบางกรณี ซึ่งประเภทหนึ่งคือ ที่พักที่สร้างขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของ hostel หรือหอพักนักเรียน (dormitory) หรือที่พักประเภทอื่นในลักษณะเดียวกันที่จัดให้สำหรับนักเรียนที่เข้าเรียนในมหาวิทยาลัย วิทยาลัย โรงเรียน หรือสถาบันการศึกษาอื่น

อย่างไรก็ตาม ประเทศนิวซีแลนด์มีกฎหมาย Education Act ที่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับความปลอดภัยของนักเรียนที่พักอยู่ใน hostel โดยกำหนดให้ผู้ปกครองรัฐ (The Governor-General) สามารถออกกฎเพื่อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของ hostel และสิ่งอำนวยความสะดวกของ hostel นำแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวกับการจัดการ hostel กำหนดความผิดของการไม่ปฏิบัติตามมาตรฐาน กำหนดข้อยกเว้นการปฏิบัติตามมาตรฐาน กำหนดระบบการอนุญาตสำหรับ hostel กำหนดกระบวนการร้องเรียนของนักเรียน บิดามารดา หรือคณะกรรมการเกี่ยวกับ hostel หรือกำหนดสิ่งอื่นที่จำเป็นเพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่นักเรียน และกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการตรวจสอบ hostel และมีกฎหมาย Private School Conditional Integration Act 1975 กำหนดให้หน่วยงานที่มีอำนาจควบคุมโรงเรียนรวม (integrated school) ออกข้อบังคับสำหรับที่พักของนักเรียนที่ไม่ได้พักอยู่ที่บ้าน ให้เป็นมาตรฐานเดียวกับโรงเรียนของรัฐได้

(๔) ประเทศสิงคโปร์

หลักเกณฑ์การประกอบกิจการหอพักอยู่ภายใต้กฎหมายว่าด้วยโรงแรม (Hotels Act) เนื่องจากหอพักถือว่าเป็นโรงแรมตามบทนิยามคำว่า “โรงแรม” ที่กำหนดให้รวมถึง บ้านพักอาศัย (boarding-house) บ้านพักโดยเสียค่าเช่า (lodging-house) เกสต์เฮ้าส์ และอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ที่มีได้เป็นสถานที่สาธารณะ (public institution) ซึ่งมีห้องหรือฉากกันเพื่อการพักอาศัยไม่น้อยกว่าสี่ห้องที่ให้บริการเช่าพักอาศัยเพื่อค่าเช่าหรือค่าตอบแทนไม่ว่าในรูปแบบใด และที่ซึ่งบริการในครัวเรือน (domestic service) ที่จัดให้แก่บุคคลที่เข้าพัก โดยเจ้าของ ผู้เช่า ผู้อยู่อาศัย ผู้ครอบครอง หรือผู้จัดการ ซึ่งกฎหมายว่าด้วยโรงแรมกำหนดให้โรงแรมทุกแห่งอยู่ใต้กฎหมายฉบับนี้ ต้องไปจดทะเบียนโรงแรม โดยยื่นคำขอจดทะเบียนต่อคณะกรรมการออกใบอนุญาตโรงแรม

อย่างไรก็ตาม กฎหมายว่าด้วยโรงแรมมีบทบัญญัติยกเว้นไม่ใช้บังคับกับสถานที่ที่ได้รับยกเว้นตามข้อกำหนด (Regulation) ที่ออกตามกฎหมายฉบับนี้ ซึ่งมีข้อกำหนดการออกใบอนุญาตโรงแรม (Hotels Licensing Regulations) กำหนดให้หอพักนักเรียนที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการออกใบอนุญาตโรงแรมได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม โดยหอพักนักเรียนดังกล่าวต้องเป็นสถานที่ที่ใช้สำหรับเป็นที่พักของนักเรียนซึ่งไม่มีความเกี่ยวพันกันทางสายโลหิต การแต่งงาน การรับเลี้ยงดู หรือการปกครองทางกฎหมาย โดยสถานที่นั้น ๆ จะถือว่าเป็นหอพักนักเรียน เมื่อ

ก. มีนักเรียนจำนวนมากว่าสามคนอาศัยอยู่ในหนึ่งห้องนอน หรือมีจำนวนนักเรียนทั้งหมดที่อาศัยอยู่ในสถานที่นั้นมากกว่าสิบห้าคน และ

ข. เป็นสถานที่ที่ใช้สำหรับเป็นที่พักที่อำนวยความสะดวกสำหรับนักเรียนที่เรียนเต็มเวลาที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนประถมของท้องถิ่น โรงเรียนมัธยม วิทยาลัย เตรียมอุดมศึกษา และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา

ทั้งนี้ การได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม หอพักนักเรียนซึ่งได้รับอนุญาตจากองค์การการพัฒนาเมือง (Urban Redevelopment Authority) ต้องยื่นคำขอรับการยกเว้นและทำข้อตกลง (Undertaking and Agreement) กับคณะกรรมการออกใบอนุญาตโรงแรมว่าจะกำหนดระยะเวลาการเข้าพักให้ไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และจะปฏิบัติตามข้อกำหนดขององค์การการพัฒนาเมืองและของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
